

18 mei 2017
Katwijk

terugblik...

- ❑ na zijn rede nabij het tempelplein (21:1-22) in Jeruzalem wordt Paulus in veiligheid gesteld in de kazerne;
- ❑ de hoofdman (Claudius Lysias) is van plan hem onder geseling te verhoren maar verneemt tot zijn schrik dat Paulus een Romeins burger is;
- ❑ de volgende dag laat de hoofdman de overpriesters en heel het Sanhedrin bijeenkomen om aan de weet te komen waarvan Paulus beschuldigd wordt;
- ❑ Paulus stelt zich in zijn verdediging op als Farizeeër en verklaart terecht te staan "om de hoop en de opstanding der doden"...

Handelingen 23

¹⁰ Toen er nu veel oproer ontstond, werd de hoofdman over duizend bevreesd dat Paulus onder hen in stukken getrokken zou worden. Hij beval het leger af te dalen en hem uit hun midden weg te rukken en te leiden tot in de legerplaats.

Handelingen 23

¹¹ In de aansluitende nacht echter, stond de Heer bij hem, zeggende: houd moed! want zoals je omtrent mij betuigd hebt in Jeruzalem, zó moet je ook in Rome getuigenis geven.

zie ook elders in Handelingen:

- 1. op de weg naar Damascus (22:7)*
- 2. in de tempel (22:18)*
- 3. als bemoediging in Korinthe (18:9)*
- 4. een engel, vlak voor de schipbreuk (27:23)*

Handelingen 23

¹¹ In de aansluitende nacht echter, stond de Heer bij hem, zeggende: houd moed! want zoals je omtrent mij betuigd hebt in Jeruzalem, zó moet je ook in Rome getuigenis geven.

- Paulus had zich eerder voorgenomen naar Rome te gaan (19:21)
- Vele malen zelfs! (Rom.1:13,15)
- Paulus had vele contacten in Rome
 - zie uitgebreide groeten in Rom.16
- tijdens zijn gevangenschap had hij ook bekenden uit het huis van de keizer (Filp.4:22)

Handelingen 23

¹² Toen het echter dag werd
maakten de Joden een complot
en spraken de banvloek uit over zichzelf,
zeggende noch te eten, noch te drinken
totdat zij Paulus zullen doden.

*de vorige dag was ook al gepoogd
Paulus te vermoorden (21:31)*

ΓΕΝΟΜΕΝΗΣ

van-wordende~

toen het was geworden

ΔΕ

echter

en

ΗΜΕΡΑΣ

dag

dag

ΠΟΙΗΣΑΝΤΕΣ

makende

maakten

ΣΥΣΤΡΟΦΗΝ

samenschooling

een complot

ΟΙ

de Joden

de Joden

ΙΟΥΔΑΙΟΙ

Handelingen 23

¹² Toen het echter dag werd maakten de Joden een complot en spraken de banvloek uit over zichzelf, zeggende noch te eten, noch te drinken totdat zij Paulus zullen doden.

Volgens de Talmoed kan men daar echter van ontslagen worden...

ΑΝΕΘΕΜΑΤΙCΑΝ

-(zij)-spreken-de-banvloek-uit-over
en vervloekten

ΕΑΥΤΟΥC

zichzelf
zichzelf

ΛΕΓΟΝΤΕC

zeggende
met de gelofte

ΜΗΤΕ ΦΑΓΕΙΝ

noch
niet
te-eten
dat zij zouden eten

ΜΗΤΕ ΠΙΕΙΝ

noch
of
te-drinken
drinken

ΕΩC ΟΥ

tot
voor-
dat
-dat

ΑΠΟΚΤΕΙΝΩCΙΝ

dat-zij-zullen-doden
zij hadden gedood

ΤΟΝ

de
-

ΠΑΥΛΟΝ

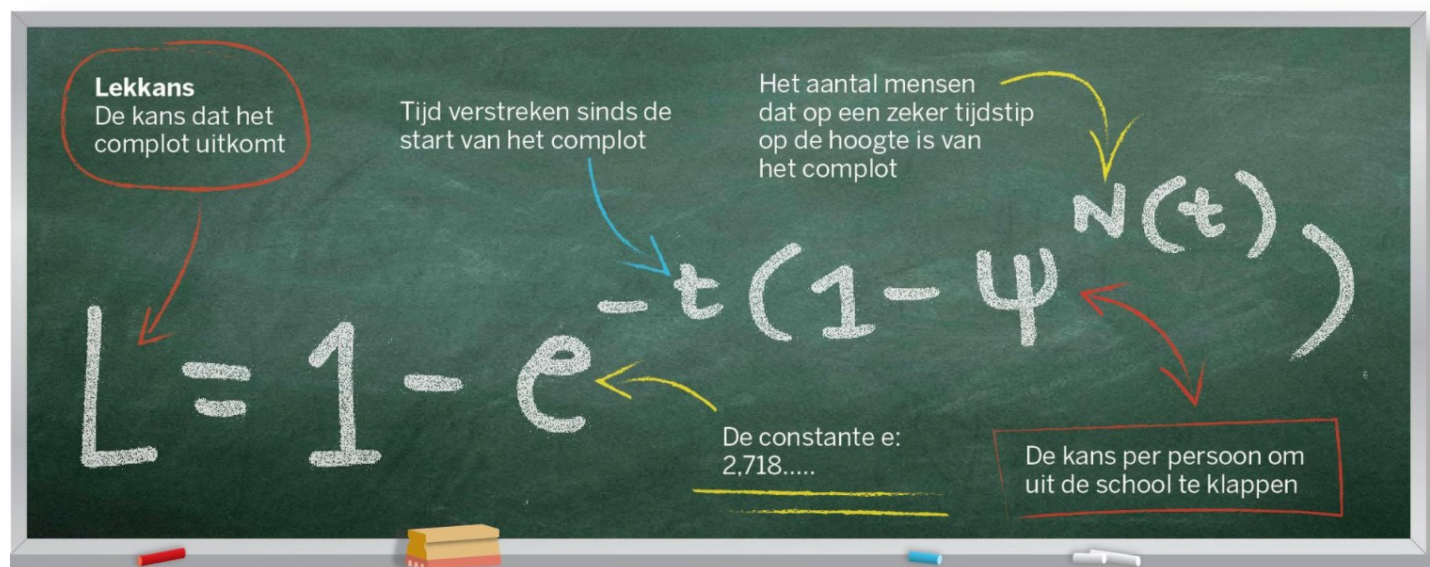
Paulus
Paulus

Handelingen 23

¹³ Het waren er echter meer dan veertig die deze samenzwering maakten,

De 'Snowdenformule'

Met deze formule berekent u hoe lang het duurt voordat een complot uitlekt

ΗCAN ΔΕ ΠΛΕΙΟΥΣ ΤΕΤΤΕΡΑΚΟΝΤΑ

~(zij)-waren echter meer-dan veertig

het waren er en meer dan veertig

ΟΙ ΤΑΥΤΗΝ ΤΗΝ ΣΥΝΩΜΟCΙΑΝ ΠΟΙΗCΑΜΕΝΟΙ

degenen deze de samenzwering ~makende~

die deze - samenzwering maakten

Handelingen 23

¹⁴ die gingen naar de overpriesters
en de oudsten en zeiden:
[met een] anathema banvloeken wij onszelf
om niets te proeven,
totdat wij Paulus zullen doden.

ΟΙΤΙΝΕΣ	ΠΡΟΕΛΘΟΝΤΕΣ	ΤΟΙΣ	ΑΡΧΙΕΡΕΥΣΙΝ	ΚΑΙ	ΤΟΙΣ	ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΙΣ
die ^e	komende-tot	de	hogepriesters	en	tot-de	oudsten
dezen	gingen	naar de	overpriesters	en	de	oudsten

ΕΙΠΑΝ	ΑΝΑΘΕΜΑΤΙ	ΑΝΕΘΕΜΑΤΙ	ΚΑΜΕΝ	ΕΑΥΤΟΥΣ
-(zij)-zeggen	met-banvloek	wij-spreken-de-banvloek-uit-over	onszelf	
en zeiden	met een vloek	wij hebben verbonden	onszelf	

Handelingen 23

¹⁴ die gingen naar de overpriesters
en de oudsten en zeiden:
[met een] anathema banvloeken wij onszelf
om niets te proeven,
totdat wij Paulus zullen doden.

*waarmee het Sanhedrin zich (evenals eerder
bij Jezus en Stefanus) verantwoordelijk
maakt voor het doden van Paulus.*

ΜΗΔΕΝΟC	ΓΕΥCΑCΘΑΙ	ΕΩC	ΟΥ	ΑΠΟΚΤΕΙΝΩΜΕΝ	ΤΟΝ	ΠΑΥΛΟΝ
niets	-te-proeven~	tot	dat	dat-wij-zullen-doden	de	Paulus
niets	om te nuttigen	voor-	-dat	wij hebben gedood	-	Paulus

Handelingen 23

¹⁵ Nu dan,
maakt kenbaar aan de hoofdman over duizend
samen met het Sanhedrin,
dat hij hem naar jullie, naar beneden zal leiden,
alsof jullie op het punt staan
nauwkeuriger te onderzoeken
de dingen omtrent hem.

in de juridische zin: een klacht indienen

NYN OYN YMEIC ΕΜΦΑΝΙΣΤΕ

nu dan jullie ~~maakt-kenbaar !~~

nu - jij geeft duidelijk te verstaan

ΤΩ ΧΙΛΙΑΡΧΩ

~~aan-de~~ hoofdman-over-duizend

de overste

CYN ΤΩ CΥΝΕΔΡΙΩ

samen ~~met-het~~ Sanhedrin

met de Raad

Handelingen 23

¹⁵ Nu dan,
maakt kenbaar aan de hoofdman over duizend
samen met het Sanhedrin,
dat hij hem naar jullie, naar beneden zal leiden,
alsof jullie op het punt staan
nauwkeuriger te onderzoeken
de dingen omtrent hem.

om 'de kwestie Paulus' af te ronden...

ΟΠΩC ΚΑΤΑΓΑΓΗ

zo-dat

dat-hij-naar-beneden-zal-leiden

ΑΥΤΟΝ ΕΙC ΥΜΑC ΩC

hem

tot-in

jullie

alsof

dat

hij moet brengen

hem

voor

u

alsof

ΜΕΛΛΟΝΤΑC

op-het-punt-staande

gij wildet

ΔΙΑΓΙΝΩCΚΕΙΝ

te-onderzoeken

op de hoogte komen

ΑΚΡΙΒΕCΤΕΡΟΝ

nauwkeuriger

nauwkeuriger

ΤΑ

de-dingen

zaak

ΠΕΡΙ

aangaande

van

ΑΥΤΟΥ

hem

zijn

Handelingen 23

¹⁵ Wij echter zijn gereed, voordat hij nadert,
om hem uit de weg te ruimen.

*met zoveel betrokken Romeinse
soldaten een zeer gevaarlijk plan...*

ΗΜΕΙΣ	ΔΕ	ΠΡΟ	ΤΟΥ	ΕΓΓΙCΑΙ	ΑΥΤΟΝ	ΕΤΟΙΜΟΙ
wij	echter	vóór	het	-te-naderen	hem	gereed
wij	dan	eer	nog	is dichtbij	hij	nemen op ons

ΕCΜΕΝ	ΤΟΥ	ΑΝΕΛΕΙΝ	ΑΥΤΟΝ
(wij)-zijn	van-het	l uit-de-weg-te-ruimen	hem
-	-	uit de weg te ruimen	hem

Handelingen 23

¹⁶ Maar de zoon van de zuster van Paulus hoorde van de hinderlaag en terwijl hij binnenkwam in de legerplaats, berichtte hij het aan Paulus.

van Paulus' familie weten we vanuit de Bijbel:

- ❑ Paulus was een zoon van Farizeeër (23:6)
- ❑ enkele verwanten verbleven in Rome (Andronikus en Junias; Rom. 16:7)
- ❑ mogelijk ook ook zijn (half-)broer Rufus en hun beider moeder (Rom. 16:13)

ΑΚΟΥΣΑΣ	ΔΕ	Ο	ΥΙΟΣ	ΤΗΣ	ΑΔΕΛΦΗΣ	ΠΑΥΛΟΥ	ΤΗΝ	ΕΝΕΔΡΑΝ
hoorende	echter	de	zoon	van-de	zuster	van-Paulus	de	hinderlaag
hoorde	doch	de	zoon	van	zuster	Paulus'	van deze	hinderlaag

Handelingen 23

¹⁶ Maar de zoon van de zuster van Paulus hoorde van de hinderlaag en terwijl hij binnenkwam in de legerplaats, berichtte hij het aan Paulus.

Paulus' familie (naar het vlees) was verweven met de wereld van de Hebreëën

ΑΚΟΥΣΑΣ	ΔΕ	Ο	ΥΙΟΣ	ΤΗΣ	ΑΔΕΛΦΗΣ	ΠΑΥΛΟΥ	ΤΗΝ	ΕΝΕΔΡΑΝ
hoorende	echter	de	zoon	van-de	zuster	van-Paulus	de	hinderlaag
hoorde	doch	de	zoon	van	zuster	Paulus'	van deze	hinderlaag

Handelingen 23

¹⁶ Maar de zoon van de zuster van Paulus hoorde van de hinderlaag en terwijl hij binnenkwam in de legerplaats, berichtte hij het aan Paulus.

Paulus' regime was kennelijk soepel

ΠΑΡΑΓΕΝΟΜΕΝΟΣ	ΚΑΙ	ΕΙΣΕΛΘΩΝ	ΕΙΣ	ΤΗΝ	ΠΑΡΕΜΒΟΛΗΝ
¹ aankomende~	en	¹ binnen-komende	tot-in	de	legerplaats
en hij vervoegde zich	en	binnengegaan zijnde	aan	de	kazerne

ΑΠΗΓΓΕΙΛΕΝ	ΤΩ	ΠΑΥΛΩ
¹ hij-bericht	aan-de	Paulus
hij bracht het over	aan	Paulus

Handelingen 23

¹⁷ Paulus nu riep één
één van de hoofdmannen over honderd tot zich
en zei met nadruk: leid deze jongeman
naar de hoofdman over duizend
want hij heeft iets te berichten.

*Gr. chiliarchon
= Claudius Lysias (23:26)*

ΠΡΟΚΑΛΕΣΑΜΕΝΟΣ	ΔΕ	Ο	ΠΑΥΛΟΣ	ΕΝΑ	ΤΩΝ	ΕΚΑΤΟΝΤΑΡΧΩΝ
-tot-zich-roepende~	echter	de	Paulus	één	van-de	hoofdmannen-over-honderd
riep	en	-	Paulus	een	van de	hoofdlieden

ΕΦΗ	ΤΟΝ	ΝΕΑΝΙΑΝ	ΤΟΥΤΟΝ	ΑΠΑΓΑΓΕ	ΠΡΟΣ	ΤΟΝ	ΧΙΛΙΑΡΧΟΝ
-hij-zei-met-nadruk	de	jongeman	deze	!leid-weg!	naar-toe	de	hoofdman-over-duizend
en zeide	-	jongeman	deze	breng	naar	de	overste

Handelingen 23

¹⁷ Saul nu riep
één van de hoofdmannen over honderd tot zich
en zei met nadruk: leid deze jongeman
naar de hoofdman over duizend
want hij heeft iets te berichten.

ΕΧΕΙ ΓΑΡ ΑΠΑΓΓΕΙΛΑΙ ΤΙ ΑΥΤΩ

¹hij-heeft want te-berichten iets aan-hem

hij heeft want te melden iets hem

Handelingen 23

¹⁸ Hij dan nam hem inderdaad mee
en leidde hem naar de hoofdman over duizend
en zei met nadruk:
de gevangene Paulus riep mij tot zich
en vraagt mij deze jongeling naar jou toe te leiden
daar hij jou iets te zeggen heeft.

Ο	ΜΕΝ	ΟΥΝ	ΠΑΡΑΛΑΒΩΝ	ΑΥΤΟΝ	ΗΓΑΓΕΝ
degene	inderdaad	dan	mee-nemende	hem	hij-leidde
deze	-	-	nam mede	hem	en bracht hem

ΠΡΟΣ	ΤΟΝ	ΧΙΛΙΑΡΧΟΝ	ΚΑΙ	ΦΗCΙΝ
naar-toe	de	hoofdman-over-duizend	en	hij-zegt-met-nadruk
bij	de	overste	en	zeide

Handelingen 23

¹⁸ Hij dan nam hem inderdaad mee
en leidde hem naar de hoofdman over duizend
en zei met nadruk:
de gevangene Paulus riep mij tot zich
en vraagt mij deze jongeling naar jou toe te leiden
daar hij jou iets te zeggen heeft.

Ο	ΔΕΣΜΙΟΣ	ΠΑΥΛΟΣ	ΠΡΟΚΑΛΕΣΑΜΕΝΟΣ	ΜΕ	ΗΡΩΤΗΣΕΝ	ΤΟΥΤΟΝ
de	gevangene	Paulus	-tot-zich-roepende~	mij	-(hij)-vraagt	deze
de	gevangene	Paulus	heeft geroepen	mij	en verzocht	deze

ΤΟΝ	ΝΕΑΝΙΚΟΝ	ΑΓΑΓΕΙΝ	ΠΡΟΣ	ΣΕ	ΕΧΟΝΤΑ	ΤΙ	ΛΑΛΗΣΑΙ	ΜΕ
de	jongeling	!te-leiden	naar-toe	jou	!hebbende	iets	-te-spreken	tot-jou
-	jongeman	te brengen	bij	u	daar hij heeft	iets	te zeggen	u

Handelingen 23

¹⁹ De hoofdman over duizend echter,
nam hem bij de hand en trok zich privé terug
en informeerde om vast te stellen:
wat is het wat jij mij te berichten hebt?

ΕΠΙΛΑΒΟΜΕΝΟΣ	ΔΕ	ΤΗΣ	ΧΕΙΡΟΣ	ΑΥΤΟΥ	Ο	ΧΙΛΙΑΡΧΟΣ
vastpakkende~	echter	de	hand	van-hem	de	hoofdman-over-duizend
nam	nu	bij de	hand	hem	de	overste

ΚΑΙ	ΑΝΑΧΩΡΗΣΑΣ	ΚΑΤ	ΙΔΙΑΝ	ΕΠΥΝΘΑΝΕΤΟ
en	-zich-terugtrekkende	overeenkomstig	eigen	-hij-informeerde-om-vast-te-stellen~
en	ging	ter-	-zijde	en vroeg hem

Handelingen 23

¹⁹ De hoofdman over duizend echter,
nam hem bij de hand en trok zich privé terug
en informeerde om vast te stellen:
wat is het wat jij mij te berichten hebt?

ΤΙ	ΕΣΤΙΝ	Ο	ΕΧΕΙΣ	ΑΠΑΓΓΕΙΛΑΙ	ΜΟΙ
wat ?	(het)-is	dat	jij-hebt	-te-berichten	<i>aan-mij</i>
wat	-	-	gij hebt	te melden	mij

Handelingen 23

²⁰ Hij nu zei: de Joden kwamen overeen om van u te vragen dat u morgen Paulus naar beneden leidt naar het Sanhedrin, als(of) op het punt staande iets nauwkeuriger te informeren om vast te stellen omtrent hem.

dat was nog niet eerder gemeld

ΕΙΠΕΝ	ΔΕ	ΟΤΙ	ΟΙ	ΙΟΥΔΑΙΟΙ	ΚΥΝΕΘΕΝΤΟ	ΤΟΥ	ΕΡΩΤΗΣΑΙ	ΣΕ
-hij-zei	echter	dat	de	Joden	~(zij)-kwamen-overeen~	van-het	-te-vragen	jou
hij zeide	en	-	de	Joden	hebben afgesproken	om	te begeren	van u

ΟΠΩΣ	ΔΥΡΙΟΝ	ΤΟΝ	ΠΑΥΛΟΝ	ΚΑΤΑΓΑΓΗΣ	ΕΙΣ	ΤΟ	ΚΥΝΕΔΡΙΟΝ
zo-dat	morgen	de	Paulus	↑dat-jij-naar-beneden-zal-leiden	tot-in	het	Sanhedrin
dat	morgen	-	Paulus	gij brengt	voor	de	Raad

Handelingen 23

²⁰ Hij nu zei: de Joden kwamen overeen om van u te vragen dat u morgen Paulus naar beneden leidt naar het Sanhedrin, als(of) op het punt staande iets nauwkeuriger te informeren om vast te stellen omtrent hem.

ΩC ΜΕΛΛΟΝ

als | op-het-punt-staande

daar deze wil worden

ΤΙ ΔΑΚΡΙΒΕCΤΕΡΟΝ ΠΥΝΘΑΝΕCΘΑΙ

iets

nauwkeuriger

| te-informeren-om-vast-te-stellen~

ΠΕΡΙ

ΑΥΤΟΥ

op een bepaald punt

nauwkeuriger

ingelicht

over

hem

Handelingen 23

²¹ U dan, laat u niet door hen overreed worden, want meer dan veertig mannen uit hen leggen een hinderlaag voor hem.

CY	OYN	MH	ΠΕΙCΘΗC	ΑΥΤΟΙC	ΕΝΕΔΡΕΥΟΥCΙΝ	ΓΑΡ
jij	dan	toch-niet	¹ dat-jij-overreed-zou-worden	door-hen	¹ (zij)-leggen-een-hinderlaag	want
u	doch	niet	laat ompraten	door hen	loeren	want

ΑΥΤΟΝ	ΕΞ	ΑΥΤΩΝ	ΑΝΔΡΕC	ΠΛΕΙΟΥC	ΤΕCCEΡΑΚΟΝΤΑ
hem	van-uit	hen	mannen	meer-dan	veertig
op hem	uit	hun midden	mannen	meer dan	veertig

Handelingen 23

²¹ Zij hebben een banvloek over zichzelf uitgesproken, noch te eten, noch te drinken totdat zij hem uit de weg geruimd zullen hebben. En nu zijn zij gereed en zien uit naar uw toezegging.

ΟΙΤΙΝΕC ΔΑΝΕΘΕΜΑΤΙCΑΝ

die^e

-(zij)-spreken-de-banvloek-uit-over

ΕΑΥΤΟΥC

zichzelf

zij hebben met een vervloeking verbonden zich

ΜΗΤΕ ΦΑΓΕΙΝ ΜΗΤΕ ΠΙΕΙΝ

noch

te-eten

noch

te-drinken

ΕΩC

tot

ΟΥ

dat

ΔΑΝΕΛΩCΙΝ

dat-zij-uit-de-weg-zullen-ruimen

ΑΥΤΟΝ

hem

- te eten noch te drinken voor- -dat zij hebben omgebracht

hem

Handelingen 23

²¹ Zij hebben een banvloek over zichzelf uitgesproken, noch te eten, noch te drinken totdat zij hem uit de weg geruimd zullen hebben. En nu zijn zij gereed en zien uit naar uw toezegging.

het enige wat nog ontbrak...

ΚΑΙ	ΝΥΝ	ΕΙCΙΝ	ΕΤΟΙΜΟΙ	ΠΡΟCΔΕΧΟΜΕΝΟΙ	ΤΗΝ	ΑΠΟ	CΟΥ	ΕΠΑΓΓΕΛΙΑΝ
en	nu	zij-zijn	gereed	uitziende-naar~	de	van-af	jou	belofte
en	nu	zij staan	gereed	en wachten slechts	-	op	uw	toezegging

Handelingen 23

²² De hoofdman over duizend,
zond inderdaad de jongeling weg,
[hem] opdragend:
spreek je naar niemand uit
dat je naar mij toe deze dingen
kenbaar hebt gemaakt.

O	MEN	OYN	XIΛIAPXOC	ΑΠΕΛΥCEN	TON	NEANICKON	ΠΑΡΑΓΓΕΙΛΑC
de	inderdaad	dan	hoofdman-over-duizend	-(hij)-zendt-weg	de	jongeling	-opdracht-gevende
de -		dan	overste	liet gaan	de	jongeman	en beval hem

MΗΔΕΝΙ	ΕΚΛΑΛΗCΑΙ	ΟΤΙ	ΤΑΥΤΑ	ΕΝΕΦΑΝΙCΑC	ΠΡΟC	ΜΕ
toē-niemand	-zich-uit-te-spreken	dat	deze-dingen	-jij-maakt-kenbaar	naar-toe	mij
tegen niemand	laat u erover uit	dat	dit	gij hebt te kennen gegeven -		mij

Handelingen 23

²³ En hij riep een tweetal hoofdmannen over honderd tot zich en hij zei:
maakt tweehonderd soldaten gereed
om naar Caesarea te gaan
en zeventig ruiters en tweehonderd lansdragers
vanaf het derde uur van de nacht.

ΚΑΙ	ΠΡΟΚΑΛΕCΑΜΕΝΟC	ΔΥΟ	[ΤΙΝΑC]	ΤΩΝ	ΕΚΑΤΟΝΤΑΡΧΩΝ
en	-tot-zich-roepende~	twee	zekere	van-de	hoofdmannen-over-honderd
en	hij riep bij zich	tweetal	een	-	hoofdlieden

ΕΙΠΕΝ	ΕΤΟΙΜΑCΑΤΕ	CΤΡΑΤΙΩΤΑC	ΔΙΑΚΟCΙΟΥC
-hij-zei	-maakt-gereed !	soldaten	twee-honderd
en zeide	laat zich gereed houden	soldaten	tweehonderd

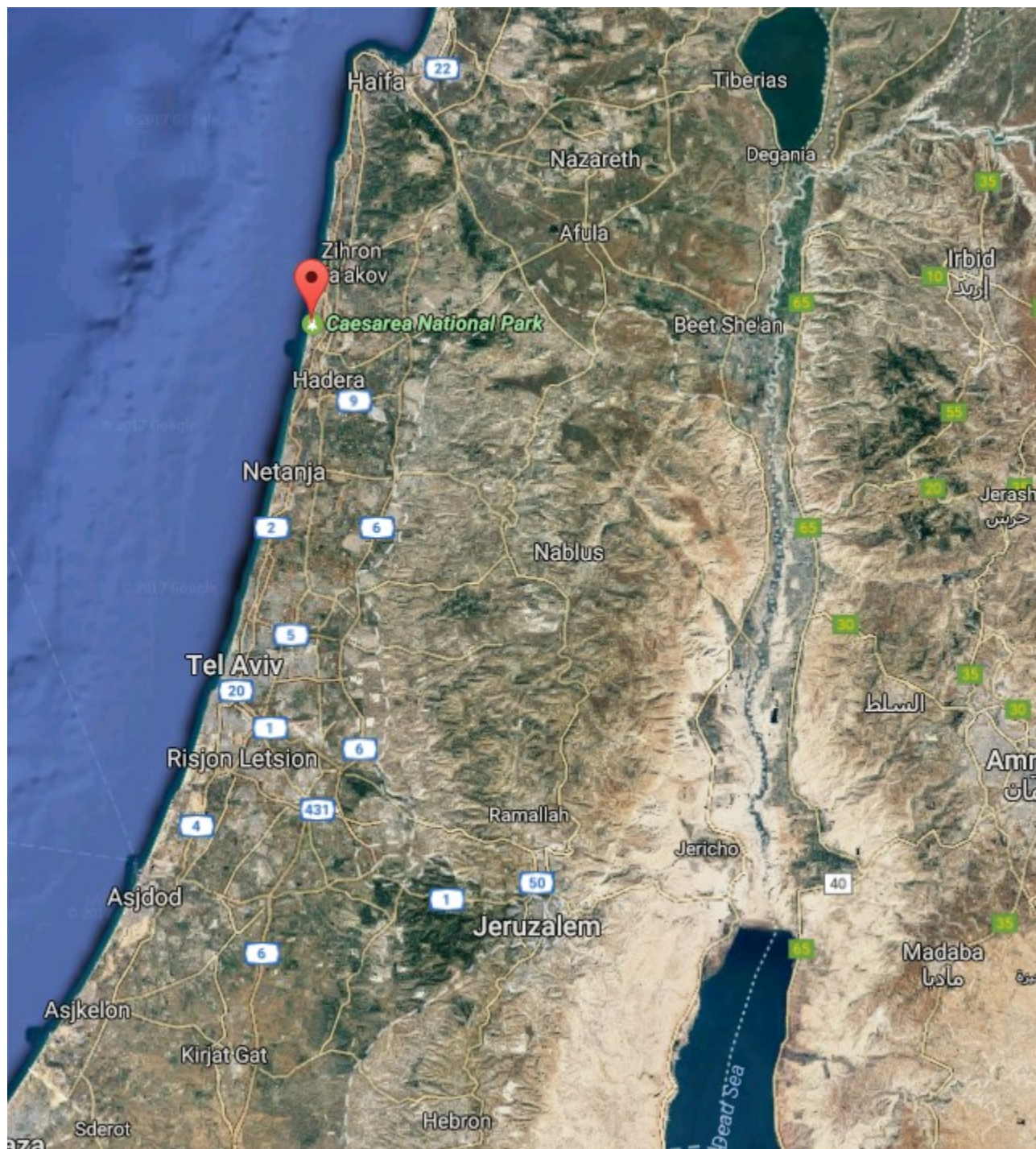
Handelingen 23

²³ En hij riep een tweetal hoofdmannen over honderd tot zich en hij zei:
maakt tweehonderd soldaten gereed
om naar Caesarea te gaan
en zeventig ruiters en tweehonderd lansdragers
vanaf het derde uur van de nacht.

*aan de kust
onder Herodes uitgegroeid tot de
tweede stad in het Joodse land >*

ΟΠΩΣ	ΠΟΡΕΥΘΩΣ	ΙΝ	ΕΩΣ	ΚΑΙ	ΚΑΡΕΙΑΣ	ΚΑΙ	ΙΠΠΕΙΣ	ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ
zo-dat	dat-zij-gaan		tot		Caesarea	en	ruiters	zeventig
om	te trekken		naar		Caesaréa	en	ruiters	zeventig

ΚΑΙ	ΔΕΣΙΟΛΑΒΟΥΣ	ΔΙΑΚΟCΙΟΥΣ	ΑΠΟ	ΤΡΙΤΗΣ	ΩΡΑΣ	ΤΗΣ	ΝΥΚΤΟΣ
en	lansdragers	twee-honderd	van-af	derde	uur	van-de	nacht
en	lansdragers	tweehonderd	omtrent	derde	het uur	van de	nacht

Handelingen 23

²³ En hij riep een tweetal hoofdmannen over honderd tot zich en hij zei:
maakt tweehonderd soldaten gereed
om naar Caesarea te gaan
en zeventig ruiters en tweehonderd lansdragers
vanaf het derde uur van de nacht.

in totaal 470 militairen!

ΟΠΩΣ	ΠΟΡΕΥΘΩΣ	ΙΝ	ΕΩΣ	ΚΑΙ	ΚΑΡΕΙΑΣ	ΚΑΙ	ΙΠΠΕΙΣ	ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ
zo-dat	¹ dat-zij-gaan		tot		Caesarea	en	ruiters	zeventig
om	te trekken		naar		Caesaréa	en	ruiters	zeventig

ΚΑΙ	ΔΕΣΙΟΛΑΒΟΥΣ	ΔΙΑΚΟCΙΟΥΣ	ΑΠΟ	ΤΡΙΤΗΣ	ΩΡΑΣ	ΤΗΣ	ΝΥΚΤΟΣ
en	lansdragers	twee-honderd	van-af	derde	uur	van-de	nacht
en	lansdragers	tweehonderd	omtrent	derde	het uur	van de	nacht

Handelingen 23

²³ En hij riep een tweetal hoofdmannen over honderd tot zich en hij zei:
maakt tweehonderd soldaten gereed
om naar Caesarea te gaan
en zeventig ruiters en tweehonderd lansdragers
vanaf het derde uur van de nacht.

= 21.00 uur

> dus voordat de Joden met het
verzoek tot Claudius zullen komen

ΟΠΩΣ	ΠΟΡΕΥΘΩΣ	ΙΝ	ΕΩΣ	ΚΑΙ	ΚΑΡΕΙΑΣ	ΚΑΙ	ΙΠΠΕΙΣ	ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ
zo-dat	dat-zij-gaan		tot		Caesarea	en	ruiters	zeventig
om	te trekken		naar		Caesaréa	en	ruiters	zeventig

ΚΑΙ	ΔΕΣΙΟΛΑΒΟΥΣ	ΔΙΑΚΟCΙΟΥΣ	ΑΠΟ	ΤΡΙΤΗΣ	ΩΡΑΣ	ΤΗΣ	ΝΥΚΤΟΣ
en	lansdragers	twee-honderd	van-af	derde	uur	van-de	nacht
en	lansdragers	tweehonderd	omtrent	derde	het uur	van de	nacht

Handelingen 23

²⁴ Bovendien, doe er beesten
bij om Paulus daarop te zetten
en behouden over te brengen
naar Felix de gouverneur.

lees: rijdieren (paarden, ezels)

ΚΤΗΝΗ	ΤΕ	ΠΑΡΑΣΤΗΘΑΙ	ΙΝΑ	ΕΠΙΒΙΒΑΝΤΕΣ
beesten	bovendien	erbij-doen-staan	opdat	opstijgen-doende
rijdieren	en	laat men voorbrengen	om	daarop te zetten

Handelingen 23

²⁴ Bovendien, doe er beesten
bij om Paulus daarop te zetten
en behouden over te brengen
naar Felix de gouverneur.

*Paulus was gevangen t.b.v. de natiën
(vergl. Ef.3:1) maar ook beschermd
door de natiën tegen de Joden*

TON	ΠΑΥΛΟΝ	ΔΙΑΣΩΣΩΣΙΝ	ΠΡΟΣ	ΦΗΛΙΚΑ	ΤΟΝ	ΗΓΕΜΟΝΑ
de	Paulus	¹ dat-zij-zullen-behouden	naar-toe	Felix	de	gouverneur
-	Paulus	en veilig over te brengen	naar	Felix	-	stadhouder

Handelingen 23

²⁴ Bovendien, doe er beesten
bij om Paulus daarop te zetten
en behouden over te brengen
naar Felix de gouverneur.

in Caesarea, zijn residentie

TON	ΠΑΥΛΟΝ	ΔΙΑΣΩΣΩΣΙΝ	ΠΡΟΣ	ΦΗΛΙΚΑ	ΤΟΝ	ΗΓΕΜΟΝΑ
de	Paulus	¹ dat-zij-zullen-behouden	naar-toe	Felix	de	gouverneur
-	Paulus	en veilig over te brengen	naar	Felix	-	stadhouder

²⁵ Hij schreef een brief van dit type:

later tijdens het proces voorgelezen? (24:2)

ΓΡΑΨΑΣ	ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ	ΕΧΟΥΣΑΝ	ΤΟΝ	ΤΥΠΟΝ	ΤΟΥΤΟΝ
-schrijvende	brief	hebbende	het	model	dit
en hij schreef	een brief	van	de	inhoud	volgende

Handelingen 23

²⁶ Claudius Lysias aan de hoogmogende gouverneur Felix, verheug je!

*Lysias = oorspronkelijke naam
Claudius = de naam die hij kreeg toen hij
Romeins burger werd (22:28)*

ΚΛΑΥΔΙΟΣ	ΛΥΣΙΑΣ	ΤΩ	ΚΡΑΤΙΣΤΩ	ΗΓΕΜΟΝΙ	ΦΗΛΙΚΙ	ΧΑΙΡΕΙΝ
Claudius	Lysias	aan-de	heel-krachtige	gouverneur	Felix	zich-verheugen
Claudius	Lysias	de	hoogedele	stadhouder	Felix	groet

Handelingen 23

²⁷ Deze man werd onder de Joden
tezamen gegrepen en stond op het punt
onder hen uit de weg geruimd te worden.
[Hem] bij staande heb ik hem
buiten hun bereik gebracht,
lerende dat hij een Romein is.

ΤΟΝ	ΑΝΔΡΑ	ΤΟΥΤΟΝ	ΣΥΛΛΗΜΦΘΕΝΤΑ	ΥΠΟ	ΤΩΝ	ΙΟΥΔΑΙΩΝ
de	man	deze	tezamen-gegrepen-wordende	onder	de	Joden
-	man	deze	daar was gevangengenomen	door	de	Joden

ΚΑΙ	ΜΕΛΛΟΝΤΑ	ΑΝΑΙΡΕΙCΘΑΙ	ΥΠ	ΑΥΤΩΝ
en	op-het-punt-staande	uit-de-weg-geruimd-te-worden~	onder	hen
en	zou	worden omgebracht	door	hen

Handelingen 23

27 Deze man werd onder de Joden tezamen gegrepen en stond op het punt onder hen uit de weg geruimd te worden. [Hem] bij staande heb ik hem buiten hun bereik gebracht, lerende dat hij een Romein is.

ΕΠΙΣΤΑΣ

-staande-bij

ik ben tussenbeide gekomen

ΚΥΝ

samen

met

ΤΩ

met-het

mijn

ΣΤΡΑΤΕΥΜΑΤΙ

leger

manschappen

ΕΞΕΙΛΑΜΗΝ

-ik-verwijder-eruit~

en heb hem buiten hun bereik gebracht

ΜΑΘΩΝ

lerende

daar ik had vernomen

ΟΤΙ

dat

dat

ΡΩΜΑΙΟC

Romein

een Romein

ΕCΤΙΝ

hij-is

hij was

Handelingen 23

²⁸ Daarbij van plan zijnde te weten te komen
vanwege welke reden zij hem aanklaagden,
leidde ik hem naar beneden in hun Sanhedrin.

ΒΟΥΛΟΜΕΝΟC	ΤΕ	ΕΠΙΓΝΩΝΑΙ	ΤΗΝ	ΑΙΤΙΑΝ	ΔΙ	ΗΝ
¹ van-plan-zijnde~	bovendien	te-weten-te-komen	de	reden	vanwege	welke
begerende	en	te weten te komen	-	waarvan	-	-

ΕΝΕΚΑΛΟYN	ΑΥΤΩ	ΚΑΤΗΓΑΓΟΝ	ΕΙC	ΤΟ	ΚΥΝΕΔΡΙΟΝ	ΑΥΤΩΝ
~zij-klaagden-aan	hem	~ik-leidde-naar-beneden	tot-in	het	Sanhedrin	van-hen
zij beschuldigden	hem	ik bracht hem	in	-	Raad	hun

Handelingen 23

²⁹ Ik bevond dat hij werd aangeklaagd omtrent vraagstukken van hun wet, maar niets waardig van dood of van boeien was er in aanklacht.

*m.a.w. ten onrechte gevangen
Paulus werd beschermd tegen de Joden*

ON	EYRON	ΕΓΚΑΛΟΥΜΕΝΟΝ	ΠΕΡΙ	ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ	ΤΟΥ	NOMOY
die	ik-vond	aangeklaagd-wordende~	aangaande	vraagstukken	van-de	wet
hij	het bleek mij	dat werd beschuldigd	inzake	vragen	van	wet

ΑΥΤΩΝ	ΜΗΔΕΝ	ΔΕ	ΑΣΙΟΝ	ΘΑΝΑΤΟΥ	Η	ΔΕΣΜΩΝ	ΕΧΟΝΤΑ	ΕΓΚΛΗΜΑ
van-hen	niets	echter	waardig	van-dood	of	van-boeien	hebbende	aanklacht
hun	geen	doch	waarop staat	dood	of	gevangenschap	er was	aanklacht

Handelingen 23

³⁰ Het werd mij echter aangegeven,
dat er een aanslag tegen deze man zou zijn.
Onmiddellijk zond ik hem naar u toe
en ook de beschuldigers heb ik opgedragen
voor u de dingen te zeggen
die zij tegen hem hebben. Vaarwel!

ΜΗΝΥΘΕΙΧΗ	ΔΕ	ΜΟΙ	ΕΠΙΒΟΥΛΗ
^l van-aangegeven-wordende	echter	^{tot} -mij	van-aanslag
daar was aangebracht	en	mij	een aanslag

ΕΙΣ	ΤΟΝ	ΑΝΔΡΑ	ΕΧΕCΘΑΙ
^{tot} -in	de	man	^l te-zullen-zijn~
tegen	deze	man	dat er zou worden gepleegd

Handelingen 23

³⁰ Het werd mij echter aangegeven,
dat er een aanslag tegen deze man zou zijn.
Onmiddellijk zond ik hem naar u toe
en ook de beschuldigers heb ik opgedragen
voor u de dingen te zeggen
die zij tegen hem hebben. Vaarwel!

ΕΞΑΥΤΗC ΕΠΕΜΨΑ

direct

ik-zend

ΠΡΟC CΕ

naar-toe jou

onmiddellijk ik liet hem brengen naar u

Handelingen 23

³⁰ Het werd mij echter aangegeven,
dat er een aanslag tegen deze man zou zijn.
Onmiddellijk zond ik hem naar u toe
en ook de beschuldigers heb ik opgedragen
voor u de dingen te zeggen
die zij tegen hem hebben. Vaarwel!

*tegen de tijd dat de brief in Caesarea
arriveert zal de boodschap zijn doorgegeven*

ΕΞΑΥΤΗΣ	ΕΠΕΜΨΑ	ΠΡΟΣ	ΣΕ	ΠΑΡΑΓΓΕΙΛΑΣ	ΚΑΙ	ΤΟΙΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΟΙΣ
direct	ik-zend	naar-toe	jou	opdracht-gevende	ook	aan-de	beschuldigers
onmiddellijk	ik liet hem brengen	naar	u	en ik heb gelast	ook	de	aanklagers

ΛΕΓΕΙΝ	ΠΡΟΣ	ΑΥΤΟΝ	ΕΠΙ	ΣΟΥ	ΕΡΡΩΣΟ
te-zeggen	naar-toe	hem	op	jou	vaar-wel~!
te zeggen	tegen	hem	in tegenwoordigheid	uw	

Handelingen 23

³¹ De soldaten inderdaad dan,
naar wat hen was voorgeschreven,
namen Paulus op,
leidde hem door de nacht tot in Antipatris.

*typerend voor Paulus' definitieve
afscheid van Jeruzalem*

ΟΙ ΜΕΝ	ΟΥΝ	ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ	ΚΑΤΑ	ΤΟ	ΔΙΑΤΕΤΑΓΜΕΝΟΝ	ΑΥΤΟΙΣ	
de	inderdaad	dan	soldaten	overeenkomstig	het	'voorgeschreven-zijnde'	aan-hen
de	-	dan	soldaten	gelijk	-	was bevolen	hun

ΑΝΑΛΑΒΟΝΤΕΣ	ΤΟΝ	ΠΑΥΛΟΝ	ΗΓΑΓΟΝ	ΔΙΑ	ΝΥΚΤΟΣ	ΕΙΣ	ΤΗΝ	ΑΝΤΙΠΑΤΡΙΔΑ
op-nemende	de	Paulus	zij-leidden	door	nacht	tot-in	het	Antipatris
namen over	-	Paulus	en brachten hem	des	nachts	naar	-	Antipatris

Handelingen 23

³¹ De soldaten inderdaad dan,
naar wat hen was voorgeschreven,
namen Paulus op,
leidde hem door de nacht tot in Antipatris.

60 km. ten NW van Jeruzalem
gebouwd door Herodes de Grote en
vernoemd naar diens vader Antipater >

ΟΙ ΜΕΝ	ΟΥΝ	ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ	ΚΑΤΑ	ΤΟ	ΔΙΑΤΕΤΑΓΜΕΝΟΝ	ΑΥΤΟΙΣ	
de	inderdaad	dan	soldaten	overeenkomstig	het	'voorgeschreven-zijnde'~	aan-hen
de	-	dan	soldaten	gelijk	-	was bevolen	hun

ΑΝΑΛΑΒΟΝΤΕΣ	ΤΟΝ	ΠΑΥΛΟΝ	ΗΓΑΓΟΝ	ΔΙΑ	ΝΥΚΤΟΣ	ΕΙΣ	ΤΗΝ	ΑΝΤΙΠΑΤΡΙΔΑ
op-nemende	de	Paulus	zij-leidden	door	nacht	tot-in	het	Antipatris
namen over	-	Paulus	en brachten hem	des	nachts	naar	-	Antipatris

Handelingen 23

³² De volgende morgen echter lieten zij de ruiters samen met hem gaan, terwijl zij terugkeerden tot in de legerplaats.

= 400 man soldaten en lansdragers

ΤΗ	ΔΕ	ΕΠΑΥΡΙΟΝ	ΕΛΑΝΤΕΣ	ΤΟΥΣ	ΙΠΠΕΙΣ	ΑΠΕΡΧΕΘΑΙ
<i>in-de</i>	<i>echter</i>	<i>de-volgende-morgen</i>	<i>-latende</i>	<i>de</i>	<i>ruiters</i>	<i>!weg-te-komen~</i>
de	en	volgende dag	zij lieten	de	ruiters	verder trekken

ΣΥΝ	ΑΥΤΩ	ΥΠΕΣΤΡΕΨΑΝ	ΕΙΣ	ΤΗΝ	ΠΑΡΕΜΒΟΛΗΝ
<i>samen</i>	<i>met-hem</i>	<i>-zij-keren-terug</i>	<i>tot-in</i>	<i>de</i>	<i>legerplaats</i>
met	hem	en keerden terug	naar	de	kazerne

Handelingen 23

³³ die, terwijl zij binnenkwamen in Caesarea de brief afleverden aan de gouverneur en ook Paulus voor hem stelden.

= de ruiters

ΟΙΤΙΝΕΣ	ΕΙΣΕΛΘΟΝΤΕΣ	ΕΙΣ	ΤΗΝ	ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΝ	ΚΑΙ	ΑΝΑΔΟΝΤΕΣ	ΤΗΝ
die ^e	binnen-komende	tot-in	het	Caesarea	en	af-leverende	de
de anderen	toen kwamen	te	-	Caesaréa	en	hadden overhandigd	de

ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ	ΤΩ	ΗΓΕΜΟΝΙ	ΠΑΡΕΣΤΗΚΑΝ	ΚΑΙ	ΤΟΝ	ΠΑΥΛΟΝ	ΑΥΤΩ
brief	aan-de	gouverneur	zij-doen-erbij-staan	ook	de	Paulus	voor-hem
brief	aan de	stadhouder	zij brachten	ook	-	Paulus	voor hem

Handelingen 23

³³ die, terwijl zij binnenkwamen in Caesarea de brief afleverden aan de gouverneur en ook Paulus voor hem stelden.

*terug in de stad waar hij kort
tevorens nog verbleef bij Filippus
(21:8)*

ΟΙΤΙΝΕΣ	ΕΙΣΕΛΘΟΝΤΕΣ	ΕΙΣ	ΤΗΝ	ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΝ	ΚΑΙ	ΑΝΑΔΟΝΤΕΣ	ΤΗΝ
die ^e	binnen-komende	tot-in	het	Caesarea	en	af-leverende	de
de anderen	toen kwamen	te	-	Caesaréa	en	hadden overhandigd	de

ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ	ΤΩ	ΗΓΕΜΟΝΙ	ΠΑΡΕΣΤΗΚΑΝ	ΚΑΙ	ΤΟΝ	ΠΑΥΛΟΝ	ΑΥΤΩ
brief	aan-de	gouverneur	zij-doen-erbij-staan	ook	de	Paulus	voor-hem
brief	aan de	stadhouder	zij brachten	ook	-	Paulus	voor hem

Handelingen 23

³⁴ Echter gelezen hebbende, vroeg hij,
vanuit welke provincie hij is,
en stelde vast dat hij van Cilicië was.

zie 21:39; 22:3

ΑΝΑΓΝΟΥΣ

¹lezende

na die gelezen te hebben

ΔΕ

echter

en

ΚΑΙ

en

-

ΕΠΕΡΩΤΗCΑC

¹vraag-stellende

vroeg de stadhouder hem

ΕΚ

van-uit

uit

ΠΟΙΑC

welke ?

welke

ΕΠΑΡΧΕΙΑC

provincie

provincie

ΕCΤΙΝ

¹hij-is

hij was

ΚΑΙ

en

en

ΠΥΘΟΜΕΝΟC

¹vaststellende~

vernemende

ΟΤΙ

dat

dat

ΑΠΟ

van-af

dat hij was uit

ΚΙΛΙΚΙΑC

Cilicië

Cilicië

Handelingen 23

³⁵ Hij zei met nadruk:
ik zal jou een hoorzitting geven
zodra ook jouw beschuldigers zullen aankomen,
terwijl hij beval
in het hoofdkwartier van Herodes hem te bewaken.

ΔΙΑΚΟΥΣΟΜΑΙ	ΣΟΥ ΕΦΗ	ΟΤΑΝ	ΚΑΙ
ik-zal-een-hoorzitting-geven~	jou	-hij-zei-met-nadruk	wanneer-ook-maar ook
ik zal nader in verhoor nemen	u	hij zeide	zodra ook

ΟΙ ΚΑΤΗΓΟΡΟΙ ΣΟΥ	ΠΑΡΑΓΕΝΩΝΤΑΙ
de beschuldigers van-jou	dat-zij-aankomen~
- beschuldigers uw	hier zijn gekomen

Handelingen 23

³⁵ Hij zei met nadruk:
ik zal jou een hoorzitting geven
zodra ook jouw beschuldigers zullen aankomen,
terwijl hij beval
in het hoofdkwartier van Herodes hem te bewaken.

Gr. pretorium (>Latijn)

- ❑ ambtswoning van de gouverneur (stadhouder)
- ❑ woord wordt ook gebruikt voor
gerechtsgebouw in Jeruzalem waar Jezus
terecht stond (Mat.27:27)
- ❑ Paulus zal hier twee jaar verblijven (24:27)

ΚΕΛΕΥΣΑΣ	ΕΝ	ΤΩ	ΠΡΑΙΤΩΡΙΩ	ΤΟΥ	ΗΡΩΔΟΥ	ΦΥΛΑΚΤΕΣΘΑΙ	ΑΥΤΟΝ
-bevelende	in	het	hoofdkwartier	van-de	Herodes	!bewaakt-te-worden~	hem
en hij beval	in	het	paleis	van	Herodes	in bewaring te houden	hem